

Föreläggande - bräddning av avloppsvatten M 2012-1353

Tekniska nämnden lämnar följande yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Stationen är sedan en tid under ombyggnad och upprustning och arbetena beräknas vara genomförda under 2013. Erforderlig pumpkapacitet finns redan nu genom de utbyten av pumpar som skett under året.

Tillsammans med andra åtgärder på ledningsnät mm bedöms anläggningen motsvara de krav man kan ha på en moderniserad pumpstation ur teknisk, ekonomisk och miljömässig synvinkel. Trots detta går det inte att lämna fullständig garanti för att nödutlopp orsakade av haverier, elavbrott m m inte inträffar i framtiden.

Nämnden anser att de åtgärder som redan utförts samt är planerade i Moranverkets pumpstation tillsammans med övriga åtgärder på ledningsnät m m innebär att föreslagna villkor i förelägandet redan till största delen är uppfyllda. Nämnden uttalar att visionen om 0-utsläpp i kommunens spillvattenanläggning i och för sig är en god ambition men 0-utsläpp kommer inte att kunna garanteras trots högt ställda ambitioner.

Bakgrund

Anledningen till förslaget om föreläggande uppges vara att bräddningar av orenat avloppsvatten inte är förenligt med bestämmelserna i miljöbalken.

Sedan 2011 har två mer omfattande bräddningar skett från stationen. Det är helt olika förutsättningar kring de 2 avloppsutsläppen vid stationen. Bräddningen i maj i fjol var planerad 6 månader i förväg på grund av krav på omläggning av en ledningssträcka och kunde därför planeras utifrån en önskan om att uppnå minsta möjliga miljöpåverkan. Det fanns ingen realistisk möjlighet att hantera inkommande flöden under det dygn den omlagda ledningen kopplades in än att avbyta pumpningen i stationen. Utsläppet anmäldes till åklagaren som sedermera avskrev ärendet.

Det nödutsläpp som skedde i månadsskiftet augusti/september 2012 var helt oförutsägbart och därför omöjligt att styra/kontrollera i förhand. Störningen i pumpstationen berodde dessutom på människors bristande medvetenhet om vad som får/kan spolas ner i avloppet. Vid de provtagningar som utförts på badvattenkvaliteten vid bägge tillfällena har man inte konstaterat några otjänliga resultat. Utsläppen bedöms därför inte ha medfört någon varaktig negativ miljöpåverkan i Baggensfjärden.

Att åstadkomma 0- utsläpp från en spillvattenanläggning är en god ambition men knappast realistisk för kommunala va- verksamheter. Detta avspeglas också i de villkor som reglerar många va- organisationers verksamhet. Som exempel kan nämnas både Käppalaförbundet och Stockholm Vatten AB som tillsammans behandlar allt avlopp från Nacka.

Käppala reningsverk som tar emot ca hälften av Nackas spillvatten bräddar ut ca 400 000 m³ varje år och har därmed svårt att klara sina bräddvillkor. Stockholm Vatten bräddar varje år ut upp till ca 500 000 m³ från ledningsnät och reningsverk. Sett till den mängden är Nackas egna bidrag tämligen blygsamma. Årligen handlar det här genomsnittligt sett över en längre tid om ca 1500 – 2000 m³/år fördelade på olika platser och av olika anledningar vid ett dussintal tillfällen. Nödutsläpp förekommer som resultat av haverier, elavbrott och planerade driftåtgärder men den största problemkällan är stora nederbördsmängder.

Pågående och planerade åtgärder

Moranverkets pumpstation genomgår sedan något år en omfattande upprustning och ombyggnad till en beräknad kostnad på ca 6 mkr. Den sista fasen i detta arbete omfattar el- och ventilationsåtgärder m m och kommer att påbörjas så snart upphandling är genomförd. Ett sedan tidigare planerat utbyte av en större pump är nyligen genomfört. Därmed är befintlig pumpkapacitet högst tillräcklig för dagens förhållanden.

För att minska risken för störningar av det slag som var orsaken till nödutsläppet i månadsskiftet augusti/september kommer en studie att genomföras med sikte på att förändra beteenden så att ovidkommande skräp från hushållen inte tillförs avloppsnäten.

Andra åtgärder som planeras är minskning av tillskottsvatten i Saltsjöbadens spillvattennät med syfte att minska mängden inkommande flöden till pumpstationen. Detta arbete måste bedrivas långsiktigt och omfattar en rad åtgärder. Problembilden är mångfacetterad vilket innebär att såväl ledningsnätets skick som anslutningsförhållandena för enskilda fastigheter behöver studeras vidare. En del anslutningar är uppåt 100 år och vid den tiden accepterade man i hög grad att takavvattningar och dräneringar från enskilda fastigheter kopplades till spillvattennätet. Vattentjänstlagen ger inte utrymme för att ålägga fastighetsägare att under sådana förutsättningar koppla bort sina dagvattenanslutningar. För att uppnå ett sådant mål behöver man arbeta med frivilliga överenskommelser med syfte till lokalt omhändertagande vilket i många fall innebär en påtaglig kostnad för fastighetsägaren. En väg är att VA- kollektivet går in med ekonomiska bidrag, vilket naturligtvis i så fall bara kan bekostas via höj-

ningar av va- taxan. I de fall kommuner prövat denna metod har man tyvärr uppnått en mycket begränsad framgång.

En mer framgångsrik metod för att begränsa flödena i nätet är att renovera/lägga om gamla och dåligt fungerande spillvattenledningar. Detta är ett kontinuerligt arbete sedan många år i Nacka och man avsätter f n årligen ca 10 mkr för ändamålet. Diskussioner pågår om att höja budgeten för omläggning och renovering av ledningar, vilket kommer att påverka bruksavgifterna i va- taxan.

Med de åtgärder som redovisas ovan kommer driftsäkerheten och tillgängligheten i stationen att öka än mer. Någon absolut garanti för 0- utsläpp från anläggningen kan inte ges. Den standard som stationen kommer att ha efter genomförd upprustning och med de andra åtgärder som beskrivits anser va- enheten uppfyller rimliga krav utifrån tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter.

Ekonomiska konsekvenser

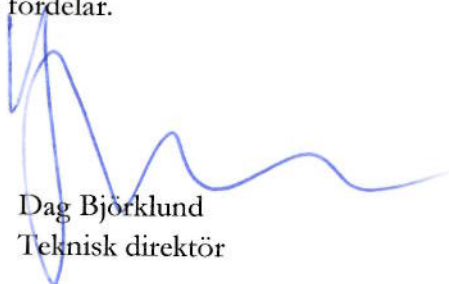
Stockholm Vatten har som ovan nämnts haft svårt att uppfylla bräddvillkoren i sitt tillstånd. Man skulle till 2010 komma ner till 325 000 m³/år vilket man alltså inte lyckas med. Kostnaden för deras planerade åtgärder för att komma ned till villkorsnivån på 325 000 m³ beräknas till 340 mkr.

En grov uppskattning om Nacka skulle anlägga utjämningsmagasin för ett 60- tal pumpstationer landar på storleksordningen 500 mkr. Vi skulle inte heller ens med en sådan insats helt kunna garantera 0- utsläpp. Årlig avskrivning och ränta enbart för en sådan investering skulle uppgå till ca 12 mkr/år vilket innebär krav på ytterligare mycket kraftiga höjningar av va- taxan utöver den justering som planeras i samband med pågående taxöversyn.

Alla åtgärder i va- verksamheten ska finansieras via avgifter enligt va- taxan. Man måste därvid göra en balanserad avvägning av vad som är möjligt att uppnå rent tekniskt i förhållande till ekonomisk resurstilldelning och miljömässiga fördelar.

Gunilla Grudevall Sten
Tekniska nämnden
ordförande

Dag Björklund
Teknisk direktör